FJR 2022/43

De rol van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) in het vreemdelingenrecht: deel 1

Mr. M.D. Gremmen, datum 15-06-2022

Datum
15-06-2022
Auteur
Mr. M.D. Gremmen[1]
JCDI
JCDI:ADS652704:1
Vakgebied(en)
Personen- en familierecht / Algemeen
Personen- en familierecht / Huwelijk, relaties en echtscheiding

De RvdK komt op voor elk kind dat in Nederland verblijft van wie de ontwikkeling en opvoeding gevaar loopt. Dat geldt ook voor kinderen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben en hier met of zonder verblijfsvergunning verblijven. De RvdK heeft daardoor in zijn raadsonderzoeken naar deze minderjarige vreemdelingen te maken met het vreemdelingenrecht. Soms kan er spanning optreden tussen rechtsgebieden, wat de besluitvorming en advisering van de RvdK complex kan maken. Deze bijdrage betreft deel 1 van een tweeluik waarin de rol van de RvdK in het vreemdelingenrecht wordt beschreven. In dit eerste deel worden aan de hand van casusbesprekingen en een rechtspraakanalyse de samenloop en spanning tussen het vreemdelingenrecht en andere rechtsgebieden inzichtelijk gemaakt.

1. Inleiding

De RvdK verricht onderzoek in het belang van het kind en heeft een pedagogisch-juridisch adviserende en/of verzoekende taak op de volgende gebieden Jeugdbescherming (KB), Gezag en omgang (G&O), Jeugdstrafrecht & schoolverzuim (Straf) en Afstand, Screening, Adoptie en Afstammingsvragen (ASAA). De RvdK doet ook onderzoek naar minderjarigen zonder de Nederlandse nationaliteit.[2] De RvdK kan hierdoor in zijn raadsonderzoeken te maken krijgen met het vreemdelingenrecht.[3]

Voor de RvdK en in het jeugdrecht staat het belang van het kind voorop. Dit is gebaseerd op artikel 3 van het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK). In het nationale vreemdelingenrecht is het belang van het kind niet opgenomen en speelt het IVRK een minder belangrijke rol dan in het jeugdrecht. Het belang van het kind is één van de te wegen belangen in de totale belangenafweging van de IND bij de verblijfsbeslissing. Andere belangen zoals het algemeen belang dat is gediend bij het uitvoeren van een restrictief toelatingsbeleid kunnen zwaarder wegen. De zwaarte die het belang van het kind bij de belangenafweging door de IND moet krijgen, is afhankelijk van het individuele geval en de omstandigheden die daarbij spelen. Er moet daarbij een ‘fair balance’ ontstaan tussen het belang van de vreemdeling en de Staat. De vreemdelingenrechter (bestuursrechter) toetst of de IND het besluit in redelijkheid heeft kunnen nemen en daarbij alle belangen, inclusief het belang van het kind, in de motivering heeft betrokken (marginale toets), terwijl de kinderrechter het belang van het kind centraal zet en volledig inhoudelijk toetst. Dat maakt dat beslissingen op grond van het jeugdrecht (en het familierecht en het jeugdstrafrecht) kunnen samenlopen of zelfs schuren met het vreemdelingenrecht.

Dat deze spanning tussen deze rechtsgebieden al langer bestaat, blijkt ook uit jurisprudentie, literatuur en wetenschappelijke onderzoeken. In een eerdere bijdrage (*FJR* 2021/56) is de samenloop van het jeugdrecht en vreemdelingenrecht besproken aan de hand van de bekende Lili-Howick zaak.[4] Uit een recent onderzoek van het Centrum voor Migratierecht en het Instituut voor Rechtssociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen blijkt dat de rechtsgebieden naast elkaar bestaan en met elkaar verwant zijn.[5] De onderzoekers stellen dat er sprake is van een sterke wisselwerking tussen het jeugdrecht en het internationaal kinderrecht. De normen uit internationale kinderrechten vinden steeds meer hun weg naar het EU-recht en uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), die ook het nationale vreemdelingenrecht reguleren. Deze kinderrechterlijke normen doorbreken de systematiek van het Nederlandse vreemdelingenrecht. Dit zorgt voor knelpunten binnen het vreemdelingenrecht.[6] Spanning tussen het jeugd(beschermings)recht en het vreemdelingenrecht doet zich onder meer voor bij de ondertoezichtstelling. Het onderzoeksrapport laat onder andere zien dat de RvdK en andere betrokken instanties worstelen met het onderscheid tussen wel of geen ondertoezichtstelling (OTS) voor een kind zonder verblijfsrecht.[7]

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

Kinderen moeten niet in onzekerheid leven en hun toekomstperspectief moet steeds duidelijk zijn. Om tot duurzame perspectieven voor kinderen in een vreemdelingenprocedure te komen is de RvdK in 2020 een samenwerkingsverband SKIV (Samenwerking Kinderen in het Vreemdelingenbeleid) aangegaan met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V). Doel van deze samenwerking is om het belang van het kind voldoende mee te nemen, recht te doen aan de positie van kinderen in het vreemdelingenproces en te zorgen dat dit proces voor kinderen transparant is.[8]
In dit eerste deel wordt ingegaan op de samenloop en spanning tussen het vreemdelingenrecht en de rechtsgebieden waar de RvdK in zijn uitvoering mee te maken krijgt. Aan de hand van een casusomschrijving en een rechtspraakanalyse worden de dilemma's en complexiteit in de afweging en besluitvorming van de RvdK inzichtelijk gemaakt. Deel twee zal in een latere editie van het *FJR* verschijnen en gaat in op de samenwerking (SKIV) tussen de RvdK en overheidsorganisaties in de vreemdelingenketen.

2. Samenloop in het werk van de RvdK en de rechtspraak

2.1 Jeugdbescherming

Casus A: De RvdK verricht na melding van Veilig Thuis (VT) onderzoek naar een hoogzwangere moeder en twee kinderen uit Ivoorkust. Er is sprake van verwaarlozing en huiselijk geweld. Moeder accepteert geen hulp. Moeder verblijft met haar kinderen in een AZC. Haar verzoek om een verblijfsvergunning is door de IND afgewezen en het gezin mag niet langer in Nederland verblijven. De kinderrechter spreekt een ondertoezichtstelling (OTS) uit op verzoek van de RvdK, omdat na onderzoek gebleken is dat de kinderen ernstig in hun ontwikkeling worden bedreigd en moeder de benodigde hulp onvoldoende accepteert.

De RvdK verricht in deze casusonderzoek naar twee minderjarigen die geen rechtmatig verblijf hebben.[9] Omdat de asielaanvraag van het gezin is afgewezen en ze uitgeprocedeerd zijn, zal de DT&V een vertrekprocedure in gang zetten. De kinderrechter bepaalt met het uitspreken van een OTS dat er verplichte hulp voor het gezin moet komen, terwijl de vreemdelingenrechter kan beslissen dat het gezin het land moeten verlaten en dus in principe de hulpverlening hier niet kan opstarten. Dit levert een patstelling op. In 2019 is het beleidskader kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel[10] ingevoerd. Dit regelt onder andere dat een OTS een verblijfsvergunning kan opleveren indien de OTS voor de duur van één jaar is uitgesproken en de OTS niet overdraagbaar is aan het land van herkomst of een ander land waarvan kan worden aangenomen dat er toegang wordt verleend.[11] Vraagstuk is vervolgens meteen of er dan niet sneller naar de OTS gegrepen wordt aangezien het vrijwillig kader geen verblijfsvergunning oplevert. En of er niet vaker een OTS van één jaar wordt verzocht omdat een OTS van kortere duur geen verblijfsvergunning oplevert. Het gevolg van het toewijzen van de OTS zou dan zijn dat waar op grond van het vreemdelingenrecht geen recht op verblijf wordt verleend, via het jeugdrecht alsnog recht op (tijdelijk) verblijf kan ontstaan.

Het uitgangspunt in het jeugdbeschermingsrecht en bij de RvdK is dat de beoordeling van het belang van het kind los moet staan van de vreemdelingenrechtelijke situatie van het kind. Met andere woorden, de ernstige ontwikkelingsbedreiging mag niet louter ontstaan uit problematiek in verband met het ontbreken van een verblijfsstatus. Samen met andere problematiek kan het ontbreken van een verblijfsstatus en/of het dreigende of feitelijke gedwongen vertrek[12] wel een ernstige ontwikkelingsbedreiging opleveren. Zoals in het voorbeeld A waarbij sprake is van verwaarlozing en huiselijk geweld. Die rolvastheid is voor de RvdK van belang, omdat de RvdK niet gaat over de vreemdelingenrechtelijke status van een gezin, dat is voorbehouden aan de IND. Feit is dat de beoordeling omtrent de ernstige ontwikkelingsbedreiging complex kan zijn want het is een open norm. Daarnaast hangt de ontwikkelingsbedreiging van kinderen zonder verblijfsstatus bijna altijd samen met het ontbreken van de verblijfsvergunning. Die complexiteit is bij uitstek zichtbaar in deze categorie zaken, mede gelet op de mogelijke consequenties voor de betrokkenen van het wel/niet opleggen van een OTS.

In de jurisprudentie wordt er wisselend met deze samenloop omgegaan. In de uitspraak Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden[13]oordeelt het hof bijvoorbeeld wel dat de langdurige onzekerheid, angst en spanningen in het gezin een ernstige bedreiging vormen in de ontwikkeling van de kinderen. Er is in deze zaak echter niet voldaan aan het tweede vereiste van een OTS, artikel 1:255 eerste lid, onder a, die een gedwongen kinderbeschermingsmaatregel noodzakelijk maakt. De ouders en de minderjarige accepteren de hulpverlening en de ouders staan open voor opvoedingsadviezen. Het feit dat de hulpverlening bij beëindiging van de OTS niet kan worden voortgezet omdat geen sprake is van rechtmatig verblijf in Nederland, kan niet leiden tot een ander oordeel. Evenmin kan een OTS worden uitgesproken met als doel om uitzetting te voorkomen, aldus het hof. In de lagere rechtspraak wordt geregeld een OTS uitgesproken omdat hulpverlening in het vrijwillig kader niet mogelijk is in verband met het ontbreken van een verblijfstatus. Zoals in een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam,[14] waarin het vrijwillig kader stagneert door de "illegale" verblijfsstatus van de minderjarigen. De dreigende uitzetting naar Suriname zorgt voor een onvoorspelbare opvoedsituatie en toekomst van de minderjarigen. Volgens het onderzoek door de RvdK zijn er bij de minderjarigen signalen zichtbaar van zowel internaliserende als externaliserende problematiek. De langdurige onzekerheid in hun leven is schadelijk voor hun sociaal-emotionele

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

ontwikkeling. De minderjarigen wonen al hun hele leven in Nederland en wonen bij hun voogd, een oudoom van moederszijde. Moeder woont in Suriname. De draagkracht en de gezondheidstoestand van de voogd zijn niet optimaal en hij is niet in staat de voor de kinderen noodzakelijke hulpverlening in te schakelen. Dat geldt ook voor de moeder. Jeugdzorg heeft zich teruggetrokken uit de vrijwillige hulpverlening en gebleken is dat het vrijwillig kader onvoldoende is voor adequate hulp voor de kinderen en begeleiding bij een eventuele uitzetting. Ook is er weinig bemoeienis van de school en andere instanties met de minderjarigen. De rechtbank wijst het verzoek OTS toe.[15]

Voornoemde uitspraak van de Amsterdamse rechtbank kwam na een belangrijke en bekende uitspraak uit 2013.[16] De rechtbank is hierin van oordeel dat zowel dreiging van de uitzetting als de uitzetting zelf een ernstige bedreiging van de geestelijke belangen en gezondheid van de minderjarige oplevert. De rechtbank meent dat er geen sprake is van een onzuivere inmenging van het jeugdrecht op een primair verblijfsrechtelijk vraagstuk en dat het sterk van de individuele casus zal afhangen of een ontwikkelingsbedreiging door de (dreigende) uitzetting in het leven wordt geroepen. Deze beslissing komt volgens de rechtbank overeen met artikel 6, tweede lid, IVRK waarin is bepaald dat staten die partij zijn bij dit verdrag in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind waarborgen. Uit het arrest van HR 5 juni 1992, *NJ* 1992/541 leidt de Rechtbank Amsterdam af dat indien er sprake is van een ernstige bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen en/of gezondheid van die minderjarige (als bedoeld in artikel 1:254 lid 1 oud BW)[17] als gevolg van de dreiging van een mogelijke, dan wel inmiddels nakende, uitzetting en andere middelen ter afwending van die bedreiging hebben gefaald dan wel, naar is te voorzien, zullen falen, de rechter over kan gaan tot het uitspreken van een ondertoezichtstelling van die minderjarige. Een enkele dreigende uitzetting hoeft niet altijd mee te brengen dat er een ernstige bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen en/of gezondheid van die minderjarige ontstaat.[18] De rechter heeft hiermee, zonder te willen bepleiten dat alle kinderen die buiten het kinderpardon vallen onder toezicht moeten worden gesteld, een duidelijke waarschuwing afgegeven aan de Nederlandse overheid: in de uitvoering van het migratiebeleid wordt onvoldoende rekening gehouden met het recht op ontwikkeling en daarmee de belangen van het kind.[19] Deze beslissing van de Rechtbank Amsterdam in 2013 werd genomen door een meervoudige kamer waarvan twee kinderrechters een vreemdelingenrechtelijke achtergrond hadden. De laatste jaren zijn er vanuit meerdere rechtbanken (waaronder de Rechtbank Oost-Brabant) initiatieven ontwikkeld om meervoudige kamers zodanig samen te stellen dat vanuit verschillende disciplines het belang van het kind wordt beoordeeld. Het gaat daarbij om “kinderkamers” waarin rechters uit alle verschillende rechtsgebieden kunnen deelnemen. Het is wachten op de eerste gepubliceerde zaak die behandeld is door zo’n meervoudige kamer.

Een andere bijzondere uitspraak[20] waarbij er sprake is van samenloop tussen het jeugdrecht en vreemdelingenrecht is die van de Rechtbank Oost-Brabant. De rechtbank verlengt de OTS en MUHP omdat de ontwikkelingsbedreiging nog niet is afgewend en het kind het perspectief op contactherstel met zijn ouders dient te behouden. Daarbij geeft de rechtbank aan dat ervoor gewaakt dient te worden dat juist vanwege de verwevenheid tussen de jeugdrechtelijke en vreemdelingenrechtelijke positie er een situatie ontstaat dat de OTS de ontwikkelingsbedreigingen niet wegneemt maar ze juist (op bewust of onbewust niveau) onderhoudt omdat daarmee de vreemdelingenrechtelijke positie wordt gegarandeerd. In dat geval schiet de OTS, die juist ziet op het wegnemen van de ontwikkelingsbedreigingen in de opvoedsituatie, zijn doel voorbij. Het komend jaar zal dus geïnvesteerd moeten worden in het losvlechten van de verblijfspositie. Daarbij tekent de rechtbank aan dat indien dit losvlechten vanuit vreemdelingenrechtelijk perspectief niet haalbaar is of blijkt te zijn, bij een eventuele verlenging beoordeeld dient te worden of voortzetting van de OTS vanuit jeugdrechtelijk perspectief nog verantwoord dan wel zinvol is, ongeacht de verblijfsrechtelijke consequenties die daaruit voortvloeien. Waar de relatie tussen een ernstige ontwikkelingsbedreiging en het ontbreken van een verblijfsvergunning ook duidelijk in naar voren komt, is de uitspraak van Rechtbank Zeeland-West-Brabant.[21] De kinderrechter is van oordeel dat de minderjarige ernstig in haar ontwikkeling wordt bedreigd. Moeder heeft geen legale verblijfstatus en staat niet in het BRP ingeschreven. Zij is daarom samen met de minderjarige ondergedoken om zo buiten beeld van de politie en andere instanties te blijven. Hierdoor is er geen zicht op haar opvoedvaardigheden, de opvoedomgeving en de ontwikkelingen van de minderjarige. Daarnaast zijn er zorgen over een aantal praktische problemen zoals huisvesting, schulden, inkomen en politiecontacten. De inzet van een jeugdzorgwerker is noodzakelijk om zicht te krijgen op de complexe gezinssituatie en om allerlei zaken te regelen en duidelijkheid te krijgen, zoals de verblijfstatus van de moeder.

Ten slotte de uitspraak van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden[22] waar de moeder met het hoger beroep met name de vraag opgeworpen had of het vervallen van haar voormelde verblijfstitel hier te lande en de mogelijke gevolgen daarvan voor het contact tussen de moeder en de kinderen, in de weg dient te staan aan de beëindiging van haar gezag over de kinderen, gelet op het bepaalde in artikel 8 EVRM[23] en artikel 9 lid 3 van het IVRK. Het hof beantwoordt die vraag ontkennend en overweegt daartoe dat weliswaar uit dat Kinderrechtenverdrag volgt dat een kind in beginsel het recht heeft om bij de ouder(s) op te groeien en dat de Staat in beginsel de familiebetrekkingen tussen een kind en diens ouder(s) dient te respecteren maar tevens dat, als dat niet mogelijk is zoals hier aan de orde gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, voorrang moet worden gegeven aan het belang van het kind op continuïteit in de alternatieve opvoedsituatie en duidelijkheid daaromtrent. Mocht de uitzetting van de moeder naar Slowakije een feit worden, dan zal, vanuit die situatie en met het oog op de door de moeder genoemde internationale verdragsrechtelijke bepalingen, de voogd zich moeten inspannen om het

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

contact tussen de moeder en de kinderen zo goed mogelijk vorm te geven. In deze procedure ligt die kwestie echter niet aan het hof voor.

Ondanks het uitgangspunt dat bij het bepalen of er sprake is van een ontwikkelingsbedreiging het vreemdelingenrecht geen rol moet spelen, blijkt uit de rechtspraak dat dit toch soms meegewogen wordt. De onzekerheid over het verblijf en het dreigende vertrek kunnen in combinatie met andere problemen een ernstige ontwikkelingsbedreiging opleveren. Sommige rechters vinden dat de problematiek die ontstaat door het ontbreken van een verblijfsvergunning wel voldoende is voor het opleggen van een OTS. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken, dat terugkeer na langdurige worteling in Nederland een ernstige bedreiging kan opleveren en het uitzetten van deze langdurig in Nederland verblijvende kinderen onverantwoord is.[24] Soms is een OTS door bijvoorbeeld bureaucratische moeilijkheden nodig ondanks dat ouders hulpverlening accepteren. Het gevolg van het toewijzen van de OTS, is dat waar op grond van het vreemdelingenrecht geen recht op verblijf wordt verleend, via het jeugdrecht alsnog recht op (tijdelijk) verblijf kan ontstaan. Er is overigens nog geen uitspraak gepubliceerd waar het beleidskader kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel is genoemd.
Zoals vermeld is rolvastheid voor de RvdK van belang. De RvdK zal onderzoeken wat de minderjarige nodig heeft en of er sprake is van een ernstige bedreiging van zijn ontwikkeling.

2.2 Gezag & Omgang (G&O)

Casus B: De familierechter verzoekt de RvdK onderzoek te doen naar de gezag- en omgangsituatie van ouders waarvan moeder en de kinderen de Nederlandse nationaliteit hebben en vader de Irakese. Moeder heeft eenhoofdig gezag. Vader heeft een aanvraag verblijfsvergunning op basis van het Chavez-arrest[25] ingediend, maar dit is door de IND afgewezen.

De RvdK heeft ook met het vreemdelingenrecht te maken in G&O onderzoeken. Indien één van de ouders, of beide ouders geen verblijfsstatus hebben dan kan dat gevolgen hebben voor het raadsadvies zoals in de casus B het geval is. Gezamenlijk gezag met co-ouderschap[26] is lastiger uitvoerbaar indien één ouder op korte termijn terugkeert naar het land van herkomst. Het belang van het kind is ook in deze onderzoeken voor de RvdK leidend. Maar de RvdK is genoodzaakt rekening te houden met de vreemdelingrechtelijke beslissingen. Indien in casus B vader is uitgeprocedeerd dan zal de RvdK minder snel geneigd zijn gezamenlijk gezag te adviseren indien deze vader zijn gezag niet kan uitoefenen vanuit het land van herkomst. Daarnaast zal de RvdK geen gezamenlijk gezag adviseren om deze vader meer kans op een verblijfsvergunning te verschaffen want daarmee zou de RvdK op de stoel van de IND gaan zitten. Gezamenlijk gezag geeft immers meer kans op een verblijfsvergunning op basis van Chavez.[27] De rolvastheid is eveneens in deze onderzoeken van belang.

In G&O is er ook jurisprudentie rondom de samenloop van het familierecht en het vreemdelingenrecht gepubliceerd. Een bijzondere uitspraak is die van Gerechtshof Leeuwarden uit 2011.[28] Vader kan geen verblijfsvergunning voor zijn kind aanvragen zolang moeder (mede) het gezag heeft omdat de moeder niet in het bezit is van de voor deze aanvraag benodigde identiteitspapieren. Beide ouders hebben aangegeven te wensen dat de vader alleen het gezag over hun kind krijgt, omdat alleen daarmee de vader voor het kind een verblijfsvergunning kan aanvragen. De ouders willen voorkomen dat ingeval de moeder wordt uitgezet wegens het ontbreken van een verblijfsvergunning, ook het kind wordt uitgezet. Het hof is van oordeel dat het verzoek van de vader moet worden toegewezen, omdat voldoende aannemelijk is geworden dat dit in het belang van het kind is. Hij heeft nu geen verblijfsstatus, is stateloos en een mogelijke uitzetting van de moeder zal voor hem als gevolg hebben dat hij met zijn moeder in de illegaliteit terechtkomt en gaat zwerven. Het is in het belang van het kind dat de vader alleen het gezag over hem krijgt, omdat daardoor voornoemde gevolgen kunnen worden voorkomen, aldus het hof.

Een ander voorbeeld van de samenloop tussen het familierecht en vreemdelingenrecht, is de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland.[29] Het verschil met de vorige uitspraak is dat de rechtbank deze twee rechtsgebieden uit elkaar wil houden. In deze zaak wonen ouders samen en hebben gezamenlijk het gezag over twee kinderen en moeder is alleen belast met het gezag over het derde kind. Vader en de kinderen hebben een verblijfsvergunning maar moeder niet, zij is uitgeprocedeerd en zal worden uitgezet. Vader verzoekt de hoofdverblijfplaats van alle kinderen bij hem te bepalen zodat moeder daarmee tevens verblijfsrecht bij de kinderen kan verkrijgen en ook in Nederland kan verblijven. Hij acht het niet in het belang van de kinderen dat zij met moeder naar Azerbeidzjan gaan. De rechtbank ziet zich gesteld voor de vraag of partijen op dit moment al voldoende belang hebben bij een beslissing over de bepaling van het hoofdverblijf van de kinderen bij één van, of dat deze beslissing pas genomen zou moeten worden als zij feitelijk niet meer op één adres wonen en alle omstandigheden van dat moment en de nabije toekomst ook bekend zijn. Het is op dit moment niet goed mogelijk om een afweging te maken tussen enerzijds verblijf bij vader in Nederland, anderzijds verblijf bij moeder in Azerbeidzjan, enkel en alleen omdat over het laatste niets bekend is. Vast staat dat het gaat om jonge kinderen die eigenlijk hun beide ouders nodig hebben, in Nederland, of in Azerbeidzjan. Indien er toch een keuze gemaakt moet worden op basis van het belang van de kinderen moet die keuze gebaseerd worden op meer gegevens dan die er nu voorhanden zijn. In de totale afweging zijn meer aspecten dan enkel een voortzetting van het verblijf in Nederland van belang. Daarbij speelt tevens een rol dat als door de rechtbank het hoofdverblijf van de kinderen nu bij de man wordt bepaald, dit feit door de vrouw zal worden ingezet

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

als gewijzigde omstandigheid in een nieuwe vreemdelingenrechtelijke procedure, om zo de uitzetting te voorkomen, of in ieder geval uit te stellen. Partijen zijn over deze nevendoelstelling volstrekt duidelijk geweest en hebben ter zitting aangegeven dat zij eigenlijk samen procederen tegen een onzichtbare partij, namelijk de IND. De rechtbank overweegt in dit kader dat er ook hiervan uitgaande thans geen sprake is van een gezagsgeschil, maar van een gemeenschappelijk belang van partijen bij het verkrijgen van een familierechtelijke uitspraak omtrent de positie van de kinderen bij uitzetting van de vrouw als inzet in een vreemdelingenprocedure. Dit dient een volledig ander doel dan hetgeen beoogd is in artikel 1:253a BW. Het verzoek van vader wordt afgewezen.

Uit deze uitspraken blijkt dat de rechtspraak er verschillend mee kan omgaan maar ook dat de beslissingen in de verschillende rechtsgebieden van invloed zijn op elkaar. Beslissingen ten aanzien van gezag en omgang kunnen recht op verblijf als gevolg hebben en rechtmatig verblijf kan ouders feitelijk de mogelijkheid geven op het uitoefenen van het gezag- en omgangsrecht.[30]

2.3 Straf

Casus C: De RvdK verricht een strafonderzoek naar een minderjarige vreemdeling met de Marokkaanse nationaliteit. Zijn verblijfsvergunning loopt tot 2024. Hij heeft een gewapende woningoverval gepleegd en daarbij heeft de bewoner blijvend zwaar lichamelijk letsel opgelopen. De RvdK adviseert een PIJ-maatregel.[31]

De RvdK verricht ook onderzoek in schoolverzuim en andere strafzaken en heeft daarin een adviesrol. In een strafraadsonderzoek onderzoekt de RvdK de situatie van de jongere[32] en geeft advies aan de rechter en het OM over de op te leggen sanctie en de benodigde hulpverlening (vrijwillig doorverwijzen/Jeugdreclassering). De RvdK is daarnaast verantwoordelijk voor de coördinatie van taakstraffen.

Het jeugdstrafrecht en vreemdelingenrecht kunnen tevens een wisselwerking hebben. Zoals uit voorbeeld C blijkt, kan de RvdK ook in deze onderzoeken te maken krijgen met een minderjarige vreemdeling. Als een minderjarige vreemdeling met een verblijfsstatus met de politie in aanraking is gekomen kunnen in beginsel dezelfde straffen en maatregelen worden opgelegd als bij Nederlandse minderjarigen. Dat geldt ook voor minderjarigen vreemdelingen zonder verblijfsstatus.

De RvdK loopt er in zijn advisering tegenaan dat bepaalde interventies niet goed aansluiten bij minderjarige vreemdelingen zonder verblijfsstatus. Dit kan rechtsongelijkheid geven met andere minderjarigen. Een goed voorbeeld is de aanpak van ‘overlastgevende’ alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) afkomstig uit Noord-Afrikaanse (veilige) landen.[33] Ondanks dat de kans op een asielvergunning zeer klein is, vragen ze asiel aan. Ze verblijven daardoor in een COA-opvang. Een taakstraf kan niet altijd worden opgelegd gezien de taalbarrière en de afwezigheid van een aansprakelijkheidsverzekering. Motivatie voor gedragsverandering is er ook niet of nauwelijks. Om die reden heeft het opleggen van toezicht door Jeugdreclassering geen effect en wordt dat niet geadviseerd en opgelegd. Vaak is een kale jeugddetentie dan de enige optie.

In casus C gaat het om een minderjarige vreemdeling met verblijfsvergunning. De PIJ-maatregel, indien deze door de rechter wordt opgelegd, kan gevolgen hebben voor de verblijfsvergunning van de jongere. Aan de hand van de zogenaamde glijdende schaal[34] zal de IND onderzoeken of deze het verblijfsrecht zal intrekken op basis van openbare orde.[35] De PIJ-maatregel is er opgericht om in het voorwaardelijk deel te resocialiseren in de maatschappij. Reclasseringsbegeleiding zorgt voor ondersteuning van terugkeer van de jongere in de samenleving. Maar indien door de opgelegde PIJ-maatregel het verblijfsrecht is ingetrokken en een inreisverbod/ongewenst verklaring is opgelegd, kan deze maatregel vervolgens niet goed uitgevoerd worden. De jongere is in de meeste gevallen reeds meerderjarig in deze fase van de PIJ en kan dan geen beroep doen op voorzieningen die nodig zijn om te resocialiseren zoals legaal wonen, werken, studeren in Nederland of een behandeling ondergaan. Hij kan zich niet verzekeren tegen ziektekosten en krijgt geen Burgerservicenummer.[36] De rechter zal ook niet snel overgaan tot verlenging van de PIJ-maatregel omdat niet voldaan is aan het vereiste dat de verlenging in het belang van een zo gunstig mogelijke ontwikkeling van de jongere moet worden geacht.[37] In sommige gevallen kan het echter in het belang zijn van de minderjarige om een PIJ-maatregel op te leggen omdat de minderjarige langdurige residentiële hulp nodig heeft en de PIJ-maatregel de enige mogelijkheid is om dit te kunnen realiseren. Deze samenloop maakt dus dat de RvdK voor een complexe afweging komt te staan. Ook hier is rolvastheid het uitgangspunt. De RvdK zal adviseren wat de jongere nodig heeft maar zal daar ook de bijzonder positie van de jongere bij betrekken.

Een uitspraak waar samenloop duidelijk terugkomt, is een recente uitspraak van Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, afdeling strafrecht.[38] Het hof concludeert dat voortzetting van de maatregel niet in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jongere. Dat belang is wel gediend met een terugkeer naar (geboorteland) Tunesië. Er is wel voldaan aan het eerste vereiste van de verlenging van de PIJ namelijk de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid van personen eist de verlenging van de maatregel gezien het hoge recidiverisico. Het hof stelt vast dat behandeling niet van de grond is gekomen. De overplaatsing van de jeugdige van een jeugdinrichting naar een kliniek voor volwassenen met een hoger beveiligingsniveau, heeft de veiligheid van personen niet kunnen waarborgen. Daarbij komt dat tegenover de risico-verhogende factoren in de huidige situatie van de jeugdige vrijwel geen beschermende factoren staan,

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

die er in zijn geboorteland mogelijk wel zijn. Hij heeft geen steunend netwerk in Nederland. Hij komt als vreemdeling zonder recht op verblijf in Nederland niet in aanmerking voor resocialisatie in de Nederlandse maatschappij. De Nederlandse cultuur is vreemd voor hem en hoewel hij inmiddels verrassend goed Nederlands spreekt, is er sprake van een taalbarrière. Omdat de jeugdige feitelijk niet meer wordt behandeld, wordt het aanwezige recidiverisico nu niet verminderd. Het hof stelt vast dat de repatriëring van jeugdige naar Tunesië feitelijk mogelijk is. Hij kan daar bij zijn moeder gaan wonen en in haar woonplaats worden behandeld door een psychiater die zich bereid heeft verklaard hem te behandelen. Hij wil zelf terugkeren naar zijn geboorteland en is bereid zich daar te laten behandelen. Naar het oordeel van het hof is het echter niet verantwoord en ook niet in het belang van de jeugdige dat hij onmiddellijk op straat komt te staan, waarna hij op eigen gelegenheid moet terugkeren naar zijn geboorteland, dan wel dat hij in afwachting van zijn uitzetting in vreemdelingenbewaring moet verblijven. Het hof is van oordeel dat de verlengingsduur van de maatregel in dit uitzonderlijke geval beperkt dient te worden tot de termijn die nodig zal zijn om de jeugdige feitelijk te kunnen repatriëren.

Een andere wat oudere maar interessante uitspraak is die van de vreemdelingenkamer van de Rechtbank Den Haag.[39] De rechtbank stelt vast dat ingevolge artikel 35 van de Vreemdelingenwet (Vw) een verblijfsvergunning kan worden ingetrokken indien de vreemdeling voor een misdrijf waar drie jaar of meer op staat is veroordeeld tot gevangenisstraf of indien aan de vreemdeling voor een misdrijf waar drie jaar of meer op staat de maatregel van Terbeschikkingstelling (Tbs) is opgelegd. De rechtbank merkt op dat in dit artikel niet is bepaald dat een verblijfsvergunning kan worden ingetrokken indien aan de vreemdeling de PIJ-maatregel is opgelegd. De rechtbank overweegt voorts dat de PIJ-maatregel evenmin is vermeld in het derde lid van artikel 3:86 van het Vreemdelingenbesluit (Vb) 2000, maar dat in dit artikel alleen de gevangenisstraf wordt genoemd. Uit deze bepalingen moet worden afgeleid dat de formele- en de materiële wetgever er niet vanuit zijn gegaan dat de PIJ-maatregel, de gevangenisstraf en de Tbs zonder meer op een lijn kunnen worden gesteld bij de toepassing van deze artikelen. De rechtbank wijst in dit verband op de uitspraak van de ABRvS van 24 december 2010,[40] en leidt daaruit af dat de (letterlijke) tekst van voornoemde bepalingen leidend is. Dat in de toelichting op artikel 3.86, derde lid, van het Vb 2000 is opgemerkt dat de regering ervoor heeft gekozen de onvoorwaardelijke straf of maatregel voor de toepassing van de glijdende schaal te verdubbelen, kan naar het oordeel van de rechtbank niet betekenen dat daarmee, naast de Tbs-maatregel, ook de PIJ-maatregel is bedoeld. Ten aanzien van de PIJ-maatregel overweegt de rechtbank voorts dat deze niet één op één is gelijk te stellen met een Tbs-maatregel voor volwassenen. De PIJ-maatregel heeft binnen het stelsel van straffen en maatregelen een bijzonder karakter, waarbij het belang van het kind voorop staat. De PIJ-maatregel kan, anders dan de Tbs-maatregel alleen worden opgelegd wanneer dit in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de (minderjarige) verdachte. De rechtbank acht in dit verband tevens van belang dat uit artikel 77s, zevende lid, van het Wetboek van Strafrecht volgt dat een PIJ-maatregel altijd geldt voor de tijd van drie jaar. Na twee jaar eindigt de maatregel voorwaardelijk, tenzij de maatregel wordt verlengd. Dit heeft tot gevolg dat, ongeacht de redenen om een PIJ-maatregel op te leggen, de minimale duur van een PIJ-maatregel 24 maanden bedraagt en dat door de werking van artikel 3:86, derde lid, van het Vb 2000 voor het toepassen van de glijdende schaal dan altijd sprake zou zijn van vrijheidsontneming voor de duur van ten minste 48 maanden. Het voorgaande leidt de rechtbank dan ook tot de conclusie dat, gelet op de tekst van artikel 35 van de Vw 2000 en artikel 3.86 van het Vb 2000, bezien in het licht van het bijzondere karakter van de PIJ-maatregel, de bijzondere positie van minderjarigen in het rechtsbestel en de zeer verstrekkende gevolgen van een intrekking van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, in dit geval de wettelijke basis ontbreekt voor het toepassen van artikel 3.86, derde lid van het Vb 2000. Dit betekent dat nu aan eiser een vrijheidsontnemende maatregel van minder dan 45 maanden is opgelegd, verweerder hem geen inreisverbod kon opleggen.

Uit de besproken jurisprudentie blijkt dat het opleggen en uitvoeren van (jeugd)straffen- of maatregelen kan knellen op het moment dat een verblijfsvergunning ontbreekt of de sanctie gevolgen heeft voor de verblijfsvergunning. Uit de praktijk blijkt dat het OM en rechters ook met deze complexe materie worstelen. In het tweede deel zal ingegaan worden op hoe de RvdK door middel van de samenwerking met de vreemdelingenketen tot een gewenste pedagogische strafafdoening probeert te komen.

2.4 ASAA (Afstand, Screening Adoptie en Afstamming)

Casus D: De RvdK verricht een raadsonderzoek na melding van illegale adoptie van een Chinees jongetje door een Nederlands echtpaar. De RvdK verzoekt een voorlopige voogdij bij de kinderrechter. De minderjarige heeft geen verblijfsvergunning.

De RvdK wordt ingeschakeld als ouders afstand willen doen van een kind en voor screening van pleeggezinnen. Ook bij aanvraag voor opneming van een buitenlands kind ter adoptie onderzoekt en beoordeelt de RvdK of het gezin geschikt is. Ten slotte kan de RvdK afstammingsinformatie verschaffen als geadopteerde kinderen willen weten wie hun ouders zijn en als ouders willen weten hoe het met hun kinderen gaat die geadopteerd zijn.
Indien er sprake is van een vermoeden van illegale opneming van een buitenlands kind zal de RvdK een voorlopige voogdij verzoeken op grond van 1:241 BW. Er kan spanning ontstaan omdat indien er sprake is vermoeden van illegale opneming de IND niet zal overgaan tot een verblijfsvergunning, terwijl de RvdK een (voorlopige) voogdij maatregel verzoekt. Zoals in casus D ook het geval is.

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

In de zaak van Gerechtshof Amsterdam[41] is aan de orde het verzoek van de RvdK om de gecertificeerde instelling (GI) in plaats van de vrouw en de man te benoemen tot voogd over de minderjarige. De minderjarige is geboren in 2010 in Marokko en met de man en vrouw naar Nederland gekomen. De gemeente Amsterdam heeft geweigerd de afstammingsgegevens uit de geboorteakte van de minderjarige te registreren in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) en om de erkenning in te schrijven. Om die reden kan de minderjarige ook geen verblijfsvergunning krijgen. De RvdK wijst erop dat de gemeente, de rechtbank en de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van oordeel zijn dat de man en de vrouw niet hebben kunnen aantonen dat de minderjarige uit de vrouw is geboren en dat er van illegale opname uitgegaan moet worden uit een ander land (Marokko). De RvdK wenst dat de voogdij over de minderjarige bij de GI wordt neergelegd om meer helderheid te krijgen over de vraag of de minderjarige illegaal is opgenomen in het gezin van de vrouw en de man. Het is in het belang van de minderjarige dat hij voorlichting krijgt over zijn afkomst. De RvdK betoogt, met verwijzing naar de artikelen 3, 7 en 8 van IVRK, dat een kind er recht op heeft te weten van wie het afstamt. Daarnaast zal de minderjarige, die is geboren in Marokko en de Marokkaanse nationaliteit heeft, een verblijfsvergunning moeten krijgen om niet illegaal in Nederland te verblijven. In verband met zijn opvoedings- en ontwikkelingsperspectief is het van groot belang dat hij erop kan vertrouwen dat hij in Nederland kan blijven. Om voornoemde redenen, alsmede om het signaal af te geven dat kinderontvoering of -handel in Nederland niet wordt geaccepteerd, acht de RvdK het noodzakelijk dat de GI alsnog wordt belast met de voogdij over de minderjarige, ondanks het gegeven dat er geen zorgen zijn over de verzorging en opvoeding van de minderjarige bij de vrouw en de man.
Het hof is evenwel van oordeel dat om duidelijkheid te verkrijgen over zijn afkomst, herkomst en status het niet noodzakelijk is de voogdij over de minderjarige aan de GI op te dragen, te minder nu ook de RvdK vooralsnog het standpunt inneemt dat de minderjarige zijn verblijfplaats bij de vrouw dient te behouden. Dat doel kan ook op andere wijze worden gediend, zo nodig door middel van een ondertoezichtstelling van de minderjarige. Daarnaast loopt er een strafrechtelijk onderzoek. De man en vrouw hebben ter zitting in hoger beroep verklaard dat zij met een advocaat bezig zijn een verblijfstitel voor hem te verkrijgen. Het hof wijst erop dat onbetwist is dat de minderjarige al vrijwel zijn hele leven bij de vrouw opgroeit in een liefdevolle omgeving, waarbij ook de man een grote rol vervult. Over de ontwikkeling van de minderjarige en de opvoedvaardigheden van de vrouw en de man bestaan geen zorgen. Het is momenteel in het belang van de minderjarige dat deze situatie wordt gecontinueerd. Bij deze stand van zaken ziet het hof geen reden om de GI te belasten met de voogdij.

In zulke zaken kan het voorkomen dat er nooit volledige duidelijkheid komt over de afkomst van de minderjarige. Indien de IND in die situatie blijft weigeren een verblijfsvergunning te verschaffen, dan betekent dit dat de minderjarige opgroeit bij deze mensen die ook de voogdij hebben gekregen, maar dat hij zonder verblijfsstatus hier verblijft. Het perspectief ligt in Nederland omdat terugkeer naar land van herkomst in de meeste gevallen niet mogelijk is.

3. Conclusie

De RvdK kan in al zijn raadsonderzoeken te maken hebben met het vreemdelingenrecht. Het jeugd(straf)- en familierecht kunnen samenlopen en soms knellen met het vreemdelingenrecht. De beslissingen zijn ook van invloed op elkaar. De beoordeling van het belang van het kind is lastig los te zien van de vreemdelingenrechtelijke situatie van het kind. Dit blijkt ook uit de genoemde jurisprudentie en de casuïstiek.[42] Dat het soms kan knellen, heeft onder andere te maken met het feit dat de insteek en doelen van de verschillende rechtsgebieden anders zijn. Het belang van het kind staat voorop in het jeugdrecht terwijl dit in het vreemdelingenrecht één van te wegen belangen is. Rolvastheid is voor de RvdK van belang. Deze wisselwerking tussen de rechtsgebieden maken de afweging en de besluitvorming van de RvdK buitengewoon complex. Uitgangspunt voor de RvdK is echter dat kinderen niet in onzekerheid moeten leven en dat hun toekomstperspectief, of dat nu in Nederland of ergens anders is, steeds duidelijk en duurzaam moet zijn.

Voetnoten

[1]
Mr. M.D. (Rieke) Gremmen is jurist en landelijke aandachtshouder vreemdelingenrecht bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en rechter-plaatsvervanger bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant. Binnen de RvdK is mr. S. (Suzan) de Koogel, jurist Locatie Amsterdam, tevens aandachtshouder vreemdelingenrecht.

[2]
De RvdK kan op grond van artikel 1:239 BW optreden ten behoeve van alle minderjarigen die in Nederland hetzij hun woonplaats of laatste woonplaats, hetzij hun werkelijk verblijf hebben. Een vreemdeling is iemand die niet de Nederlandse nationaliteit bezit.

[3]
In deze bijdrage zal niet ingegaan worden op de complexiteit van culturele sensitiviteit die de raadonderzoeken naar migrantengezinnen vergt.

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

[4]
J. Huijer, E. Nissen, L. Sportel, 'De samenloop van jeugdrecht en vreemdelingenrecht', *FJR* 2021/ 56.

[5]
E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse*, Den Haag, WODC 2021. De RvdK is in dit onderzoek ook betrokken.

[6]
E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse*, Den Haag, WODC 2021, p. 18 en p. 221.

[7]
E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse*, Den Haag, WODC 2021, H6, p. 152 en p. 171.

[8]
Kamerstukken II 2019/20, 19637, nr. 2590.

[9]
Minderjarige vreemdelingen met maar ook zonder verblijfsvergunning kunnen kinderbeschermingsmaatregelen worden opgelegd. Tevens hebben zij recht op jeugdhulp in het vrijwillig kader. Dit is af te leiden uit de Jeugdwet. Er is wel een restrictie: jeugdhulp kan aan minderjarige vreemdelingen telkens voor maximaal een half jaar worden toegekend en plaatsing in een pleeggezin zal alleen plaats vinden indien dit noodzakelijk is in het belang van de ontwikkeling van de minderjarige vreemdeling. Ouders zonder verblijfsstatus kunnen overigens zelf geen aanspraak maken op hulp die niet onder jeugdhulp valt. Volgens de zogenaamde koppelingswet kan een vreemdeling slechts aanspraak maken op overheidsvoorzieningen en hulp als diegene rechtmatig in Nederland verblijft. Uitzondering daarop zijn onderwijs, medisch noodzakelijke zorg en gefinancierde rechtsbijstand. Daarnaast geldt dat indien de vreemdeling in een Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) locatie verblijft, diegene onder de Regeling Medische zorg Asielzoekers valt.

[10]
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-52982.html. Het beleidskader is opgenomen in de Vreemdelingencirculaire (Vc).

[11]
In het tweede deel van de bijdrage zal uitvoerig op het beleidskader ingegaan worden.

[12]
In de rechtspraak en jurisprudentie wordt geregeld de definitie "uitzetting" gebruikt. De vreemdelingenketen gebruikt de definitie gedwongen vertrek.

[13]
Hof Arnhem-Leeuwarden 12 juli 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:6485.

[14]
Rb. Amsterdam 13 april 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:2244.

[15]
Ten tijde van deze jurisprudentie kon op grond van een ondertoezichtstelling een verblijfsvergunning worden verleend onder de beperking "beschikking conform Staatssecretaris". De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid had een discretionaire bevoegdheid om een verblijfsvergunning te verlenen. Nadat deze bevoegdheid werd afgeschaft, trad het beleidskader kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel in 2019 in werking.

[16]
Rb. Amsterdam 18 december 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:9771.

[17]
Oud recht.

[18]
Zie ook *RFR* 2014/102 en *JV* 2014/164, mr. D. Beltman en prof. mr. M.E. Kalverboer.

[19]
T&C Kluwer, 11de druk, commentaar 1 onder artikel 1:256 BW.

[20]
Rb. Oost-Brabant 10 februari 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:674.

[21]
Rb. Zeeland-West-Brabant 27 juli 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:4197.

[22]
Hof Arnhem-Leeuwarden 25 augustus 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:6772.

[23]
Artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM): lid 1: Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. Lid 2: Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

[24]
Zie ook E. Scherder, C. van Os, E. Zijlstra, Schaderisico bij uitzetting langdurig verblijvende kinderen. Een multidisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing, december 2018. Daarin concluderen ze dat Kinderen die na jarenlang verblijf in Nederland met uitzetting bedreigd worden extreem kwetsbaar zijn vanwege de voortdurende stress en een gebrek aan stabiliteit. De jarenlange angst voor gedwongen uitzetting bedreigt hun ontwikkeling in ernstige mate, wat grote gevolgen heeft voor zowel hun huidige als hun toekomstige functioneren. De chronische stress waar kinderen aan zijn blootgesteld kan hun hersenfuncties zodanig aangetast hebben dat daardoor de kans dat zij van deze schade herstellen en zich kunnen aanpassen aan de leefomstandigheden in het land van herkomst uiterst klein geworden is. Dit alles maakt het uitzetten van deze langdurig in Nederland verblijvende kinderen, naar huidige wetenschappelijk inzichten, onverantwoord.

[25]
Op 10 mei 2017 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) met het arrest Chavez-Vilchez (C-133/15) vastgesteld dat een derdelander (=persoon met een andere nationaliteit dan die van één van de lidstaten van de EU, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland) die ouder is van een minderjarig Nederlands kind onder voorwaarden aanspraak kan maken op een afgeleid verblijfsrecht in de Europese Unie (EU). Deze voorwaarden zijn vastgelegd in artikel 8e Vreemdelingenwet (Vw) 2000: paragraaf B10/2.2 Vreemdelingencirculaire (Vc). Voorwaarden zijn onder andere dat de derdelander ouder al dan niet gezamenlijk met de andere ouder daadwerkelijke zorgtaken verricht ten behoeve van het minderjarige kind en dat tussen de derdelander ouder en het kind een zodanige afhankelijkheidsverhouding bestaat dat het kind gedwongen zou zijn het grondgebied van de Unie te verlaten als aan de derdelander ouder een verblijfsrecht wordt geweigerd. In het tweede deel van de bijdrage zal hier verder op ingegaan worden.

[26]
Gelijke verdeling van de zorg- en opvoedtaken.

[27]
In deel twee zal uitvoerig worden ingegaan op de samenwerking tussen de RvdK en IND op het gebied van Chavez.

[28]
Hof Leeuwarden 7 juli 2011 ECLI:NL:GHLEE:2011:BR1697.

[29]
Rb. Noord-Nederland 20 november 2018, ECLI:NL:RBNNE:2018:5257.

[30]
Zie ook hierover E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse, Den Haag*, WODC 2021, p. 56.

[31]
De PIJ-maatregel is een behandelmaatregel voor jeugdigen bij wie er sprake is van een ontwikkelingsstoornis of psychische aandoening. In eerste instantie legt de rechtbank de maatregel op voor de duur van drie jaar, waarvan één jaar voorwaardelijk, tenzij de maatregel wordt verlengd. Bij een geweldsmisdrijf of een zedenmisdrijf kan de maatregel verlengd worden tot vijf jaar, waarbij het laatste jaar voorwaardelijk is. Wanneer er ook sprake is van een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis van de geestesvermogens, kan de maatregel nogmaals met twee jaar worden verlengd. De maximale duur van de PIJ-maatregel is zeven jaar, waarvan het laatste jaar weer voorwaardelijk is. De maatregel PIJ kan verlengd worden als daar aanleiding voor is zoals het gevaar van herhaling van ernstige strafbare feiten of de verdere ontwikkeling van de jongere.

[32]
In het jeugdstrafrecht wordt gesproken van jongere/jeugdige omdat er ook sprake kan zijn van meerderjarigheid. De RvdK kan onderzoek doen naar minderjarigen van twaalf jaar of ouder en jongvolwassenen (mits het strafbaar feit is gepleegd ten tijde van minderjarigheid). Minderjarigen onder twaalf jaar kan de RvdK onderzoeken in het civielrechtelijk kader omdat zij niet strafrechtelijk vervolgd kunnen worden.

[33]
Zoals Marokko, Libië, Algerije, Egypte en Tunesië.

[34]
De glijdende schaal houdt in dat hoe langer een vreemdeling rechtmatig op Nederlands grondgebied verblijft, hoe groter de inbreuk op de openbare orde zal moeten zijn om de verblijfsstatus in te trekken.

[35]
Openbare orde is de rust en orde op straat en in openbare gelegenheden. Iemand die een gevaar vormt voor de openbare orde is iemand die deze orde verstoort. Bijvoorbeeld als iemand een strafbaar feit pleegt. De IND controleert daarom of iemand veroordelingen op zijn naam heeft staan. En of iemand op dat moment een ernstige bedreiging vormt voor de samenleving.

[36]
Zie ook A. De Beer, ‘Ongewenst en stateloos: het is wachten op ongelukken’, NRC 5 september 2019.

[37]
Zie bijv. Hof Arnhem 18 oktober 2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BO1041.

[38]

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl

Hof Arnhem-Leeuwarden 3 maart 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:1683.

[39]
Rb. Den Haag 20 september 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:10855.

[40]
ECLI:NL:RVS:2010:BP0424.

[41]
Hof Amsterdam 5 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1279.

[42]
Voor meer jurisprudentie wordt verwezen naar E. Nissen e.a., *Jeugd(beschermings)recht en vreemdelingenrecht. Een juridisch-empirische analyse*, Den Haag, WODC 2021.

Alle (auteurs-)rechten op dit document berusten bij Wolters Kluwer Nederland B.V. of haar licentiegevers en worden uitdrukkelijk voorbehouden. Dit document is gegenereerd op 13-07-2022. Kijk voor meer informatie over de diensten van Wolters Kluwer op www.wolterskluwer.nl